Nr 5

Näringsutskottets betänkande i anledning av motion om auktorisation av kreditupplysningsföretag.

Ärendet

I motionen 1972:581 av herr Levin (fp) hemställs att riksdagen skall besluta att för kännedom överlämna motionen till den sittande kreditupplysningsutredningen.

Motionen

Med utgångspunkt i pressuppgifter om försäljning på offentlig auktion av ett register tillhörigt ett kreditupplysningsföretag som försatts i konkurs riktas i motionen kritik mot att upplysningar om enskildas och företags ekonomiska förhållanden får tillhandahållas mot vederlag utan någon egentlig kontroll från samhällets sida. Särskilt vänder sig motionären mot praxis att förse sådana upplysningar med reservationen "utan ansvar". För rättighet att tillhandahålla kreditupplysningar bör enligt motionärens uppfattning krävas auktorisation, förslagsvis av handelskammare. Dessutom bör regler fastställas för hur och på basis av vilka fakta en soliditetsupplysning skall presenteras.

Kreditupplysningsutredningen

Kreditupplysningsverksamheten utreds sedan 1969 av kreditupplysningsutredningen (Ju 1970:50; ordförande: landshövding Erik Westerlind). Enligt direktiven, vari framhålls att samhället har anledning att ägna kreditupplysningsverksamheten uppmärksamhet främst från integritetsskyddssynpunkt, bör de sakkunniga i första hand pröva två alternativ för reglering av denna verksamhet, nämligen dels ett monopolsystem, dels ett koncessionssystem. Det förra alternativet innebär att staten eller ett av staten helt eller delvis ägt företag får ensamrätt att bedriva kommersiell kreditupplysningsverksamhet av närmare angivet slag. Enligt det andra systemet bibehålls rätten för enskilda att ägna sig åt sådan verksamhet, men denna rätt blir beroende av offentlig myndighets koncession och verksamheten ställs under viss tillsyn av sådan myndighet. I ett monopolföretag bör, anförs det, staten ha det bestämmande inflytandet. Vissa principer för urvalet av uppgifter som tillhandahålls av monopolföretaget och för bearbetningen av dessa bör fastläggas i författningsform. Frågan om rätt för enskilda att få insyn i de uppgifter som registrerats beträffande dem skall övervägas. Ett koncessionssystem kräver, sägs det vidare i direktiven, särskilda garantier för den enskildes

integritet, varför ett beslut om koncession bör förenas med vissa föreskrifter i detta hänseende och möjlighet finnas att upphäva koncessionen om föreskrifterna inte följs. De sakkunniga skall också undersöka problem rörande sådan insamling av information om enskilda personer och företag som verkställs av företag för eget bruk utan avsikt att ställa informationen till andras förfogande. De frågor på området som speciellt gäller användningen av ADB-lagrat informationsmaterial skall tas upp av offentlighets- och sekretesslagstiftningskommittén (Ju 1970:49; ordförande: direktör Rune Hermansson) enligt tilläggsdirektiv till de båda utredningarna 1971 (riksdagsberättelsen år 1972 s. 57 f.).

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Geijer besvarade den 3 februari 1972 en enkel fråga av herr Olof Johansson i Stockholm (c) huruvida enskilda människors integritet vore tillfredsställande skyddad när ett datalagrat kreditupplysningsarkiv kan försäljas på exekutiv auktion. I svaret upplystes om att ett betänkande från kreditupplysningsutredningen är att vänta vid halvårsskiftet 1972 och att man kan räkna med att en blivande lagstiftning kommer att innebära att de problem som åsyftades i frågan inte längre kan uppstå.

Utskottet

Motionären framför två förslag som han önskar få vidarebefordrade till kreditupplysningsutredningen. Det ena är att auktorisation, förslagsvis av handelskammare, skall krävas för rättighet att tillhandahålla kreditupplysningar. Av utredningens direktiv framgår att utredningen har att pröva alternativ som innebär en längre gående reglering i form av antingen ett monopol- eller ett koncessionssystem. Det andra förslaget gäller regler främst rörande kreditupplysningsföretagens ansvar för de upplysningar som lämnas. Att utforma sådana regler tillhör utredningens uppgifter. Det är väsentligt att synpunkter av det slag som framförs i motionen därvid blir beaktade.

Utskottet finner inte någon åtgärd från riksdagens sida i anledning av motionen vara erforderlig utan hemställer

att riksdagen avslår motionen 1972:581.

Stockholm den 15 februari 1972

På näringsutskottets vägnar

INGVAR SVANBERG

Närvarande: herrar Svanberg (s), Regnéll (m), Börjesson i Glömminge (c), Bengtsson i Landskrona (s), Andersson i Örebro (fp), Haglund (s), Andersson i Storfors (s), Rask (s), Ericsson i Åtvidaberg (fp), Sjönell (c), Wååg (s), Hovhammar (m), Svensson i Malmö (vpk), fru Hambraeus (c) och fru Hansson (s).